

Pełna elektronizacja zamówień publicznych — wymogi, wyjątki i praktyczne wyzwania dla zamawiających i wykonawców

Podstawy prawne elektronizacji

- Art. 61 ustawy Pzp (użycie środków komunikacji elektronicznej), art. 64, art. 65, art. 66, art. 68.
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 30 grudnia 2020 r. w sprawie sposobu sporządzania i przekazywania informacji oraz wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych i środków komunikacji elektronicznej — akt wykonawczy określa techniczne standardy, jakie muszą spełniać systemy teleinformatyczne wykorzystywane w postępowaniach.

Rozporządzenie określa m.in.:

- wymagania techniczne systemów teleinformatycznych,
- zasady składania i szyfrowania ofert,
- konieczność zapewnienia integralności, poufności i autentyczności dokumentów.

Jak to wygląda w praktyce?

- Oferty i wnioski składane są wyłącznie za pośrednictwem narzędzi komunikacji elektronicznej wskazanych w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia (np. platformy zakupowej).
- Zwykła poczta e-mail nie spełnia wymagań określonych w ustawie i rozporządzeniu — nie zapewnia bowiem poufności treści oferty do momentu jej otwarcia.
- System teleinformatyczny musi umożliwiać:
 - ✓ identyfikację podmiotu,
 - ✓ ustalenie daty i czasu złożenia oferty,
 - ✓ zabezpieczenie przed otwarciem przed terminem,
 - ✓ zachowanie integralności treści.

Reforma Prawa zamówień publicznych z 11 września 2019 r. wprowadziła istotną zmianę w sposobie prowadzenia postępowań czyli obowiązkową elektronizację. Od tego momentu komunikacja między zamawiającym a wykonawcami, w tym składanie ofert i wniosków, co do zasady odbywa się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

Kiedy można odstąpić od elektronizacji?

Art. 65 Pzp przewiduje ograniczony katalog przypadków, w których zamawiający może odstąpić od elektronizacji i dopuścić np. składanie ofert w formie papierowej.

Do najważniejszych należą:

- specjalne formaty lub narzędzia – gdy użycie środków komunikacji elektronicznej wymagałoby urządzeń, które nie są ogólnie dostępne;
- modele fizyczne, próbki – jeśli przedmiotem zamówienia jest dostarczenie próbki lub modelu w skali, którego nie można przesłać elektronicznie;
- ochrona informacji szczególnie wrażliwych – gdy jedynie inna forma gwarantuje bezpieczeństwo;
- inne sytuacje określone ustawą – np. szczególne przypadki w placówkach dyplomatycznych RP.

Odstąpienie zawsze musi być uzasadnione i odnotowane w protokole postępowania.

Dobre praktyki zamawiających

- ✓ Jasne wymagania techniczne – zamawiający powinien w SWZ precyzyjnie wskazać, jakie formaty plików i jakie podpisy elektroniczne są akceptowane.
- ✓ Instrukcje dla wykonawców – warto przygotować prostą instrukcję korzystania z platformy.
- ✓ Wsparcie techniczne – możliwość testowego złożenia dokumentu przed terminem składania ofert.

Podsumowanie

- ✓ Elektronizacja nie jest już nowością, lecz codzienną praktyką w zamówieniach publicznych.
 - ✓ Zarówno zamawiający, jak i wykonawcy muszą znać aktualne przepisy – ustawę Pzp z 2019 r. i akty wykonawcze.
 - ✓ Największym wyzwaniem pozostają kwestie techniczne (podpisy, formaty, awarie systemów).
 - ✓ Kluczem do sukcesu jest jasne komunikowanie wymagań, wsparcie techniczne oraz szkolenia.
- Można powiedzieć, że pełna elektronizacja to nie tylko obowiązek prawny, ale też szansa na bardziej efektywny, przejrzysty i nowoczesny system zamówień publicznych.

Celem elektronizacji jest:

- zwiększenie transparentności procedur;
- obniżenie kosztów administracyjnych;
- przyspieszenie wymiany informacji;
- zapewnienie zgodności z dyrektywami unijnymi.

